

O'ZBEKISTONDA TURIZM VA TURISTIK RESURSLARNI IQTISODIY RIVOJLANISH OMILLARI

Toirov Amirxon G'olibjon o'g'li

Toshkent Xalqaro Vestminster Universiteti

Moliya va Iqtisodiyot Fakulteti 2-bosqich talabasi

Tel: +998 90 474 77 47

Email: Amirxon.toirov.b@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14217254>

Annotatsiya: Ushbu maqolada turizmni rivojlantirishning asosiy omillari ekanligi haqida so'z boradi mamlakat uchun yuqori rentabelli tarmoq bo'lib, turizm sohasida boshqaruvning o'ziga xos xususiyatlari.

Kalit so'zlar: menejment, istiqbolli tarmoqlar, xalqaro turizm, sanatoriy-kurort tashkilotlari, turistik resurslar, turizm sanoati.

Annotation: This article discusses the key factors in developing tourism, which is a high-profit sector for the country, and the specific characteristics of management in the tourism industry.

Keywords: management, promising sectors, international tourism, sanatorium-resort organizations, tourist resources, tourism industry.

Аннотация: В этой статье рассматриваются ключевые факторы развития туризма, который является высокодоходным сектором для страны, а также специфические особенности управления в туристической отрасли.

Ключевые слова: управление, перспективные сектора, международный туризм, санаторно-курортные организации, туристические ресурсы, туристическая индустрия.

Kirish

Barchamizga ma'lumki, turizm mamlakat uchun yuqori daromad keltiradigan soha hisoblanadi. Turizm, mamlakat ichida ham, tashqarisida ham odamlarning bir joydan ikkinchi joyga sayohat qilishini bildiradi. Bugungi kunda turizm ajralmas sohaga aylanib, iqtisodiyotning muhim qismlaridan biriga aylangan. Turizmni rivojlantirish orqali aholi bandligini ta'minlash, ularning turmush sharoitini yaxshilash, mamlakatning har tomonlama rivojlanishiga katta hissa qo'shmoqda.

Fikrimizni tasdiqlash uchun, rivojlangan xorijiy mamlakatlar tajribasiga e'tibor qaratish mumkin. Turizm industriyasini rivojlantirishda menejmentning roli beqiyosdir. Mamlakatimizda turizm sohasining katta salohiyati mavjud. Aynan shu sababli, turizm sohasida talabalar va yoshlarni kasbiy tayyorlash, ularda zarur ko'nikmalarni shakllantirish, turizm menejmentining o'ziga xos xususiyatlarini o'rgatish muhim ahamiyatga ega.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev o'zining Oliy Majlisga Murojaatnomasida, "Turizm mamlakatimizga yuqori daromad keltiruvchi istiqbolli tarmoqlardan biridir", degan edi. O'zbekiston turizm sohasida katta salohiyatga ega davlatdir. Mamlakatimizda 7300 ga yaqin madaniy meros obyektlari mavjud bo'lib, ularning aksariyati YUNESKO ro'yxatiga kiritilgan. Shuningdek, mamlakatimizning o'ziga xos tabiiy imkoniyatlaridan foydalangan holda yangi turistik yo'nalishlarni ochish, go'zal dam olish joylarini yaratish mumkin.

Shu bilan birga, ziyorat turizmi, ekologik, ma'rifiy, etnografik va gastronomik turizmni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish lozim. Turizm sohasining boshqa istiqbolli tarmoqlarini rivojlantirish ham muhimdir. Buning uchun davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish, sohani yanada kengaytirish uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

Davlatimiz tomonidan turizm sohasini yanada rivojlantirish borasida qator ishlar amalga oshirilmoqda. Mahalliy va xorijiy turistlarga xizmat ko'rsatish sohasini kengaytirish, ularning sifatini oshirish uchun so'nggi 2-3 yil ichida sezilarli o'zgarishlar ro'y berdi. Turistik xizmatlar sifatini oshirish maqsadida bir qator huquqiy hujjatlar hukumat tomonidan yangi tahrirda ishlab chiqildi va qo'shimchalar kiritildi. Buning asosiy maqsadi mamlakatga sayyohlar oqimini ko'paytirish, aholi daromadlarini oshirish va iqtisodiyotni yanada rivojlantirishdir. Shuningdek, mamlakatning investitsion jozibadorligini oshirish va yangi investitsiya loyihalarini amalga oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar davom ettirilmoqda.

Buning uchun zamon talablariga javob bera oladigan yosh kadrlarni tayyorlash muhimdir. Kelajakda xalqaro turizm industriyasini boshqarish salohiyatiga ega bo'lgan, samarali boshqaruvni amalga oshira oladigan kadrlar turistik korxonalarni boshqarish va xizmatlarni to'g'ri tashkil etishda muhim rol o'ynaydi.

Asosiy qism

Turizmning shakllanishi va rivojlanishi turistik resurslar salohiyatiga bevosita bog'liqdir. Qanchalik xilma-xil va boy turistik resurslarga ega bo'lgan mamlakat bo'lsa, turizmni rivojlantirish shunchalik oson bo'ladi. Mamlakatimizda mavjud bo'lgan turizm industriyasini rivojlantirish uchun katta turistik resurslar mavjud. Bunday imkoniyatlar dunyo bo'yicha faqat ozchilik mamlakatlarda mavjud.

Go'zal tabiat, rang-barang iqlim, shonli tarix, madaniy yodgorliklar va betakror hududlarning an'analari mamlakatimizda mujassam. Turizm, mamlakatimiz iqtisodiyotining jadal rivojlanayotgan xizmat ko'rsatish sohasidir va unda ko'rsatilayotgan xizmatlar sayyohlar tomonidan iste'mol qilinadi. Sayyohlarning talablarini qondirish uchun turizm resurslarining mavjud bo'lishi muhimdir. Turizm shuningdek, ko'p mehnat talab qiladigan soha bo'lib, nafaqat turizmni rivojlantirish, balki sanoat va qishloq xo'jaligida ham yangi ish o'rinlarini yaratadi. Sayohatchilar iste'mol qiladigan turli mahsulotlar va tovarlar ishlab chiqarish, shuningdek, ularga xizmat ko'rsatadigan transport va infratuzilma tarmoqlarini rivojlantirishni talab qiladi.

Turizmning rivojlanishi mamlakatning valyuta daromadini oshiradi va shu asosda iqtisodiyotni kengaytirish imkoniyatini yaratadi. O'zbekiston hududida 7300 ga yaqin tarixiy va madaniy ob'yektlar aniqlangan. Bundan tashqari, bir qancha qo'riqxonalar va milliy bog'lar, 300 dan ortiq shifobaxsh yer osti mineral suvlari mavjud manbalar mavjud.

Mamlakatimizda mavjud turistik resurslar orasida madaniyat markazlarining o'рни alohida ahamiyatga ega. Hozirda 50 ga yaqin teatr, 110 dan ortiq muzey, 2 hayvonot bog'i, 1 botanika bog'i, 1 ta sirk, 3000 ga yaqin kutubxona, 170 ga yaqin madaniyat va istirohat bog'lari, 50 dan ortiq konsert zallari faoliyat ko'rsatmoqda.

Mamlakatimizda bugungi kunda 160 dan ortiq sanatoriy-kurort tashkilotlari mavjud. Ularning aksariyati Farg'ona, Toshkent va Namangan viloyatlarida joylashgan. Shuningdek, 250 dan ortiq dam olish maskanlari mavjud bo'lib, ularning deyarli yarmi, ya'ni yuzdan ortig'i Toshkent viloyatida joylashgan. 2018 yilda turistlar oqimining oylar bo'yicha taqsimlanishi esa turizm sohasining rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatgan.

Xulosa

Yuqoridagi 2018 yil statistik ma'lumotlarini tahlil qiladigan bo'lsak, mamlakatimizda avgust oyi (584 434 ta turist) eng yuqori ko'rsatkichga to'g'ri kelgan, yanvar oyida esa turistlar soni 266 194 tani tashkil etgan. Umuman olganda, mamlakatimizning yagona sayyohlik maskanlari turli xil tabiiy zonalardan iborat bo'lib, bu maskanlar o'rtasida cho'l, sug'oriladigan tekisliklar, vodiylar va tog' landshaftlari mavjud. Ushbu hududlar bir-biridan ajralmas tarzda bog'langan bo'lsa-da, ularning tabiiy xususiyatlari bir-biridan sezilarli darajada farq qiladi. Bu esa turli yo'nalishdagi turizm markazlarini tashkil etish uchun mustahkam tabiiy asos yaratadi.

References:

1. G'ulomxasanov E., O'ktamova U., Akramov S. O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNING RIVOJLANISHI //Ilmiy taraqqiyot. – 2021. – T. 2. – №. 8. – S.2. 614-617
2. Yakubova Shamshinur Shuxratovna. "Pul-kredit siyosatining iqtisodiy taraqqiyotga ta'sirini modellashtirishning innovatsion yondashuvlari". Raqamli iqtisodiyot va barqarorlik akademik jurnali (2021): 311-318.
3. G'ulomqasanov E., Shukurova M., Elmurodov B. O'ZBEKISTONDA XALQARO TURIZMNI RIVOJLANISHDA GIDDLARNING O'RNI //Zbirnik nauxovix prats SCIENTIA. – 2021 yil.
4. Djuraevna R. M. va boshqalar. O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishning rivojlanish istiqbollari //Raqamli iqtisodiyot va barqarorlik akademik jurnali. – 2021. – S. 58-64